

TJEENK WILLINK zal het met mij eens zijn, dat in een goed gediciplineerde vakvereeniging niet mogelijk zou zijn geweest, wat nu met de niet-spoorartsen is geschied. Het geheele pleidooi van collega TJEENK WILLINK komt in het kort hierop neer, wat feitelijk bekend was, dat de spoordirecties zooveel mogelijk contrôle niet alleen, maar ook macht willen uitoefenen op hun geneesheeren. De arts, die al te vrijgevig is voor het personeel, zal dadelijk op de vingers getikt worden, en bij herhaling zou hij kans loopen de laan uit te gaan. Het gevolg hiervan is, dat zij, die hnn spoorartsenbaantje begeren, onwillekeurig meer de belangen der directie in het oog houden dan die hunner patiënten.

Wat belet de directie, districtsgewijze contrôleartsen aan te stellen, zooals de R. V. B.? Dat het spoorpersoneel met den tegenwoordigen gang van zaken zoo bijster is ingenomen, komt mij zeer onwaarschijnlijk voor; wel wat de lage contributie betreft voor het Z. en O. fonds maar niet wat de geneeskundige hulp betreft. Trouwens mij is ter oore gekomen, dat o.a. de R.K. Bond van Spoorwegpersoneel St. Rafaël wel degelijk strijdt voor vrije artsenkeuze.

Maar laat de Maatschappij zich toch in de eerste plaats bemoeien met de belangen harer leden. Zeker bij invoering van vrije artsenkeuze zullen geneeskundigen schade lijden, maar hebben wij niet-spoorartsen dat niet altijd geleden? Is niet het heele systeem van spoorarts, gemeentearts, fabrieksarts enz. geheel verkeerd? Verlaagt het niet onzen geneeskundigen stand, want men komt onwillekeurig onder den invloed van zijn werkgever

Daarom, het is te hopen, dat de algemeene vergadering, het voorstel zal aannemen, zooals de afdeeling Haarlem het indient, n.l. vrije artsenkeuze voor spoorwegpersoneel om later voor de onbeperkte vrije artsenkeuze in den meest uitgebreiden zin des woords te strijden.

Uitgeest, 26 Juni 1920.

C. L. P. M. RIVE.

II.

De verdediging van collega TJEENK WILLINK van de houding der spoorwegartsen is toch niet heel sterk. Het komt hierop neer: 425 artsen hebben het goed bij de spoorwegfondsen, en de leden, de verzekerden, hebben het ook best, want de Maatschappij verstrekt van alles boven de geneeskundige hulp. Dit „alles” wordt misschien nog niet eens gewaardeerd, zooals meestal emolumenten, die niet verstrekt worden in klinkende munt. TJEENK WILLINK vindt verder de bestaande regeling voor de niet-spoorwegartsen ook zoo slecht niet, want, troost hij hen, de kas van de C. O. wordt er goed meê gespekt, vergetende dat deze som anders toch gestort zou worden, echter door meer collega's. De verontschuldiging, dat stadspatiënten toch ook geen vrije artsenkeuze hebben, is ook al niet veelzeggend, want de collega's, die deze patiënten behandelen, zijn ambtenaren, zoodat in den Haag en Utrecht deze niet mede concurreeren in de overigens vrije praktijk.

Hier wringt juist de schoen; want buiten de spoorwegfondsen wordt geëischt vrije praktijk. Wanneer morgen een ziekenfonds wordt opgericht, met ondersteuning aan de leden, zal ook het bestuur liever één arts hebben, op wien het vat heeft, zoodat die ondersteuning wordt verstrekt, zooals het bestuur dat goedgeeft; al wordt die arts door de meerderheid benoemd, en goed betaald, de Maatschappij van Geneeskunst zal dat fonds echter niet erkennen. Een ander fonds acht het veel hooger een arts te hebben van de eigen politieke kleur, de leden verkiezen dat boven de melk en eieren. Waarom die niet beperkte vrije artsenkeuze onder de socialistische, Roomsch-Katholieke, of orthodox-christelijke geneesheeren? Maar wij vergeten, dat door de spoorwegartsen het belang van de spoorwegmaatschappij ook op den voorgrond is gebracht. Welnu: een werkgever, een groot fabrikant, wil behalve geneeskundige hulp melk, eieren en anderszins verstrekken aan zijn personeel, echter wil hij niet alle artsen, deze vrijheid geven om met die goede gaven om te springen, en kiest nu met zijn personeel één arts; waarom mag dat nu niet? Dit wordt toch ook niet geduld, en

terecht. De minderheid wordt dan toch gedwongen te gaan bij den arts, dien zij niet gekozen heeft.

Voelt men niet het onrechtvaardige? Begrijpt men niet, dat het niet aangaat een deel van de praktijk af te zonderen, en te zeggen: ja, vrije artsenkeus is mooi, maar ziet u, wij hebben het hier zoo goed, dus dit blijven wij voor ons behouden; wij concurreeren wel overal met jelui meê, maar jelui niet met ons! Weest eerlijk, en erkent het onrecht, en dan is er ook een mouw aan te passen. Zoo komen wij er nooit uit. Waarom moeten andere artsen worden uitgesloten van de behandeling van het spoorwegpersoneel? Waarom mag een spoormansgezin mij niet kiezen als behandelend geneesheer, en zoo velen van onze collega's.

Een arts uit zijn brood stooten, wie zou dat willen; hij voor wien het een bestaansvoorwaarde is, moet geholpen worden. Maar laten wij nu beginnen dien onrechtvaardigen toestand te verbeteren; tracht ons niet door drogredenen op de mouw te spelden, dat het zoo goed is en dat het niet anders kan. Erkent het beginsel vrije artsenkeuze overal, zonder uitzonderingen of erkent het nergens, een tusschenweg is er niet. De Maatschappij van Geneeskunst heeft ons dan vrij te laten van dit beginsel, en ons uitsluitend te laten handelen naar de ruimte van ons geweten, en onze behoefte aan ons dagelijksch brood.

Utrecht, 28 Juni 1920.

G. F. GEZELLE MEERBURG.

III.

Gelukkig, dat eindelijk de Ned. Vereeniging van Spoorwegartsen in den persoon van den heer TJEENK WILLINK van de gezellige tafelronde van het „Onder Onsje” opstaat om den handschoen op te nemen, zij het dan helaas niet met open vizier. Een open vizier had de Vereeniging getoond, indien zij gezegd had: ja, het is een wan-toestand geweest bij de Spoor al meer dan 50 jaar, dat enkele collega's door vriendjes en kruiwagens een baantje bij de Spoor hadden, *plus extra vrijkaart*, en daardoor andere collega's onthielden wat hun rechtens toekwam. Ridderlijk (ik herhaal, wat ik in dit *Tijdschrift* van 22 Mei 1920 reeds schreef) was het geweest, indien toegestemd was, dat den spoorwegartsen allang te voren bekend was, wat het Z. en O. fonds van plan was; zoodat het onjuist is, wat de heer TJEENK WILLINK schrijft, dat de schade *onvoorziën* was, die anderen werd aangedaan. Collegiaal had de Ned. Vereeniging van Spoorwegartsen *nu* nog kunnen zijn, indien het bestuur gezegd had: ja, wij hadden het eigenlijk niet mogen aanvaarden tegenover onze schadelijgende ambtsbroeders, ook al was onze salarisverhooging nog grooter geweest en het aantal vrijbiljetten voor ons gezin nog ruimer.

Neen, het principieele van de zaak schijnt aan de Vereeniging van Spoorwegartsen ten eenenmale te ontgaan. Dat de toestand allang verkeerd was en daardoor collega's jarenlang schade leden en dat deze nieuwe onbillijkheid des te schadelijker is, kan de Ver. van Spoorwegartsen niets schelen. Als iets 50 jaar verkeerd is geweest en men stapelt op die verkeerdheid een nog grootere, dan is met dit laatste de geheele toestand niet goed gepraat, integendeel. Wij wenschen geen collega's *van een veelbegeerde en voordeelige betrekking te berooven*; wij vragen alleen vrije artsenkeuze, toepassing van het bindend besluit, en wijzen vol bewondering op de Deventersche collega's, die ten allen tijde als edele martelaars met gulden letters in het geschiedboek van onze Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der geneeskunst zullen geschreven staan, als voorbeeld, dat helaas niet navolgbaar blijkt te werken.

Dat de belangen der patiënten geschaad zouden worden door vrije artsenkeuze bij de spoor, ik ben juist van het tegenovergestelde overtuigd. Nu zijn de leden van het Z. en O. fonds genoodzaakt vaak tegen hun zin dezen of dien dokter te *moeten* nemen en niet dien hunner keuze, wat toch zeker een arbeider (wij leven immers in den tijd van de *rechten des arbeiders*) toekomt en pijnlijk en terecht door hem wordt gevoeld als een achterstelling bij andere patiënten, die wel vrij zijn in hun keuze. De behandeling der leden van het Z. en O. fonds te willen doen gelijken en te vergelijken met